

GERMANI CIVIS DAM

	Annī mundi.	Annī Pont.	Annī Imperat.	Annī Salutis.
c				
	dīa maxima fuit aquarū inundatio submerlio cō multorum locorum.			
	Hoc idem Antuerpiæ & in Flādriæ uincisq; op pīdis accidit.			
	Margarita Aultria, inferiorum Germanie domi na moritur mense Decembri, in cuius locum Im perator Mariam uduam & sordrem suam sub stituit.			
6730	8	Ferdinandus Vngariae & Bohemia rex sereniss imus quinto die Januarij apud Coloniam Agrip pinam præiente fratre Carolo Imp. a principi bus Imperij, rex Romanorum eligitur, ac paulo post Aquis grani coronatus, conforis regni Ger manici a Cæsare recipitur, reclamante Saxonum duce electore, quod præter Aurez bullæ usum ista fierent.	1531	
D		Terræ motu apud Portugallenses, tota fermè Ly sibona paucis & dibus illas illas concutitur.		
	Tumultuātibus ad Boristhenē Tartaris, Vuayuo da quidam Vualachia, Polonia regi Poccuzēū comitatum mense Februario armata uiademit.			
	Leonora, soror Caroli & Ferdinandi Imp. sub initia mensis Martij Gallorum regi Francisco, a pud S. Dionylium festiūissimo triumpho despō fata ac Gallia regina inuncta est.			
	Turca Sicyliarum regnum nauali prælio præ bundi adoruntur, incolarum tamen & Hispano rum manu strenui abiguntur,			
	Rhetia superioris confoederati, uulgo Grisei ap pellati, ab Heluenis duceque Mediolanensi um adiuti, propter infidias Valli Thelina stru ctas, arcem Maisis ad Larium siue Comensem lacum sitam, cum oppido Leck, diu infeli ter oblident: Tandem uero post integrum an num, Castellatum ipsum certis conditionibus expellunt, arcemq; illam solo æquant.			
	Sophi Periarum, in Armenia iterum urbes ali quot Turcarum capit.			
	Interea tempus & Ioannite Melitenses, sex prætoris nauibus mercaturam simulantes Me thonem in Peloponneso deprædantur ac diri piunt.			

Bylibaldus

CHRONICON.

	Annī mundi.	Annī Pont.	Annī Imperat.	Annī Salutis.
	Bylibaldus Birckheimerus patricius Noricus, utriusq; literatura, mathematics & legum con sultissimus homo, diem extreum in patria obiit.			
	Principes & Ciuitates Euangelio (ut aiunt) fa uentes, paſsim per totam Germaniam interſele coſederantur.			
	Stella comata toto quali Augusto in occidente ſub signis Cancri, Leone, Virgine & Libra apud arcturum uelperi apparuit.			
	Quinq; antiquiores Heluetiorum pagi, ueteris debellationis memoris, Tigurinis atrox inferūt bellum, mense Octobri Huldenrichum Zuin glum una aliquot alii occidunt; Postremo re ſcissis omnibus nouis federibus, mense sequen ti pax iterum uniuersa Heluetiorum societati data eft.			
	Ioannes Oecolampadius Vuinfergelis, trium linguarum peritissimus, ex ulcere cancrofo, Ba ſileas uitam obiit.			
6731	9	Rex Angliae Henricus VIII, dum lacobi v Scō torū regis ditionem infestis copijs inuaſifet, ho stes non ſolum patria ſuam propugnātes, ſed & ſeuumq; agmen non parua iactura domum fugantes ſenſit.	1532	
B		Imperator Carolus V, relicta Brabantia, mense Maio Ratisponam cum rege Ferdinandō uenit, comitia de propulſando ex Pannonijs Turca cū Heroibus Germania celebraturus.		
		Interim Archiepiscopus Moguntinus, & Palati nus comes Rheni principes electores, multa cū Ioannis Saxonie ducis, ac Philippi prouincialis comitis Hafſia, principumq; Lunaburgi coſe deratis, de religione, electionisq; Ferdinandi ad probatione, Suuinfurdia, dein & Norimbergæ agitarent: Quibus tandem maluetiſimus Cæſar ad futurum uelq; generale & Christianum concilium pacem firmauit.		
		Turcarum Imp. Soleymannus mēle lunio innu merabili exercitu per Vngariā ſecundo iam ad fi nes Germania ingressus, incendijs ac caedibus graſſari cepit, obſellōsq; incastum pluſquam ui ginti dieb. oppidulo Guntz, magna ruina Au ſtria, Carinthia & Styria depopulatus eft. Do nec communi ſacri Imperij armata expeditione (cui Carol. Imp. Germanorū propria perſona rā		
		gloriolissime		

GERMANI CIVIS DAM

	Annī mundi.	Annī Pont.	Annī Imperat.	Annī Salutis.
C				
				gloriolissimē quā uictoriolissimē interfuit) de-
				territus, amitis plurimis equitibus imperfecta-
				re ludibriolē retrocedere compulsius est.
				Andreas de Auria Genuensis, ex mandato Ca-
				roli v. sub hoc bellum fortissima classe, Coro-
				nem ciuitatem Peloponnesi, expulis Turcis, ce-
				pit: Ea tamen post biennium Turcis restituitur.
				Nouus cometa Septembri & Octobri, mare ite-
				rum sub Virgine, Libra, ac Scorpione, intra tro-
				picos circulus est natus.
				Carolus Caesar per Forumium Mantuanum abiit,
				unde Papam Clementem denuo Bononiam a ma-
				gnificentissimē conuenit.
D				Altera die Nouembri Fritii, Hollandi, Seelian-
				di, ac Hlandrenses, in prouincia & ueluti Deucali-
				oni diluvio iterum perditantur,
				Franciscus Galliarum, & Henricus Anglia re-
				ges, conuentu maximē magnifico Calefū congregantur.
				Apud Lindauum in Lacu Acromo monstrum
				habitum est, uirilis per totum duplex, bina ha-
				bens capita, octo pedes, unico coasitus uentre ac pectore.
	6732	10	Cesar Carolus v. postquam pacem Italiam prin-	14
			cipioibus ciuitatibusq; stabiliſſet, mēle Aprili or-	1533
			natiſima classe Genua soluit, atque paucis die-	
			bus Hispaniam non sine suorum summa cōgra-	
			tulatione ad pulit.	
			Cacodæmon Sagē ciuisdam caula, oppidum	
			Schiltachente in Germania superiore, funditus	
			combussisse ipso Paracœus profecto fertur.	
			Tertiū cometa intra biennium effulgit, hic à fi-	
			ne lunis per ultimum rotum in principio usq; Au-	
			gultū, sub parte Septentrionali Galaxia, Gemi-	
			nos Taurum & Arietem retro ascendendo perambulauit.	
			Hispanenses nauitæ, ductu Imp. Caroli, inco-	
			gnitas quasdam inflatas, tanti auri & argenti co-	
			pñs refertas, incredibilis dictu ipsarum sicut diui-	
			tæ, hoc anno primum & inuen re ex nouo &	
			armis cepерunt.	
			Andreas Alciatus Mediolanensis, iuris & huma-	
			nitatis omnis doctissimus prudētissimusq; uir,	
			postquam Biturigibus in singulos an. octingē-	
			tis coronatis conductus à Gallis, leges ciuiles	
			non	

MACRO CHRONICON.

	Annī mundi.	Annī Pont.	Annī Imperat.	Annī Salutis.
				non parua laude precessus esset, tandem in patriam
				ampliore stipēdio pro restauratione studij Ticinensis
				flue Pauiensis uocatus est.
			Pont. Max. Massiliæ conuentum cum Gallorum	
			rege agitat, ubi post alias multas machinationes, Hē-	
			ricus dux Aurelianu Christianissimi regis Frânciæ	
			filius, neptem quandam beatissimi patris Clemētis,	
			Vrbani titulo decoratam, ducit in uxorem.	
			Terræmotus insolitus, ac uastissimus, uetus Curi-	
			am Bludentum, Velcurionem, Sangallum & uicinas	
			Rheno regiones decimo sexto Nouebri circa me-	
			dium noctis terribiliter exagitat.	
			Nobilis illa Sueuorum liga cōfederatio q; post lō	
			gas plurim consultationes q; tandem	
			procurante etiā Gallorū rege rūpitur ac dissoluitur.	
6733	11		In felix annona caritas, sex iā annis continuē, Ger-	151534
			manos præcipuō Rhetias, premit.	
			Monasteries ciues, admissa ex Hollâdia Frygiaq;	
			Anabaptistarum illuie, Episcopum suum urbe ej-	
			ciunt ac tota Vuestphalorum gentem nō immerito	
			aduersum se utrorumq; in igni clade concitant.	
			Vdalicus dux Vuittembergensis, Hellorum prin-	
			cipis auxilio, patriam suam recuperat, & omnes ini-	
			micos ex ea fugat mense Martio. Postea ducis Saxon-	
			næ Ioannis Friderici electoris opera, certis conditi-	
			onibus pax cum rege Ferdinando facta est.	
			Sophi Persarum rex potissimum & Christianus,	
			Turcis acerbito prælio ad Euphratem fluuium con-	
			grellus prefectum iporum Abrahamus, uulgo Ym-	
			brai Bassi uocatum, cum toto exercitu luperavit:	
			Quam cladem dum Imp. Soleymannus ex Epiph-	
			nia Tauros usq; infesto cruentissimoq; agmine uin-	
			dicatum properaret ac iam uinceret, à Sophiantis in-	
			terclusus uix in Syriam uiuus effugere potuit.	
			In uniuero Polonia regno, tante inundationes hac	
			estate fuerunt, arecenter reliqua Europa, ut Cracco	
			uiæ & Cafymittæ lapideos pôtes moeniasq; cū mul-	
			tis ædificijs rapidissima euerterint flumina.	
			Apud Brabantum Brabantæ oppidum non inge-	
			ta & sexaginta domus fortuita igne uice moquin-	
			to die lulj exustæ sunt.	
			Lubecenses ad sinum Codanum cum duce Hol-	

GERMANI CVIVSDAM

Anni	Anni	Anni
mundi.	Pont.	[imp.] [salutis]
	satiae, in Cimbra Cheronefo, propter regnum Da-	
	næ mortuo Friderico pro rege belligerantur.	
	Henricus V III. Anglia rex, haec tenus defensor &	
	clesiae cognominatus, nuper ob diuinitatem Pontifici	
	Romanæ inimicus factus, libellum de Ecclesiastica	
	regum Christianorum potestate contra Papam &	
	eius execrationes addidit.	
	Pirata quidam Græcus, Barbarossa Italis & Mau-	
	ris dictus, classe Turcarum instrutus, Tunisiam re-	
	gnum in tellinis iam odij exulceratum inuadere uo-	
	lens, Ostiam primus crudeliter depopulatur, mare	
	deinde circa Genuam aliquandiu obsidet, occupa-	
	ta deniq; minore Africa, Tyrannus Barbarorum ef-	
	se insolentissime pergit.	
	Genouua Sabaudia, proditione quorundam	
	uicinorum iterum sed tamen frustra ab Episcopo	
	uexatur.	
	Vicerex Hiberniæ, aduersus dominum suum An-	
	glia regem, ambitione bellum fulsiciens, tota eam	
	ferè insulam Sylvestrium indomitorumque Iuerni-	
	torum opera ad defecctionem sollicitat.	
	Clemens VII. Pont. max. uita sua quinquagesimo	
	sexto anno & quarto mense intoxiciatus, Romæ ui-	
	cesimo quinto Septembri moritur: Post quæ PAV-	
	LVS, III. senex uir, antea Alexander Ferenius	
	Romanus, Episcopus Ostiensis dictus, Papa ferò	
	admodum duodecimo die Octobris electus est, ac	
	sedidit. Zecckuli, Moldauientes & Translyvani Lu-	
	douicum Grittii Venetorum ducis nothum, apud	
	Meduuisch Septemcasfrenum oppidulum supe-	
	rant & interficunt. Is Tureæ opera regnum Vn-	
	garia callido stratagema per Vualachiam adfe-	
	ctauerat, & iam Emencum Varadinensem Episco-	
	pum capite truncarat.	
	Validissima uis Zephyri una cum rabie Nothi in-	
	audita damna, tum Germanis mediterraneis tum	
	Anglis maritimis sub initia hyemis attulit.	
16734	Tam cæxa apud Germanos inferiores infantia	161535
	quodsum inuasit, ut nefanda Anabaptistarum	
	iuscepta secta, non solum polygamiam publi-	
	ce exercere ausi sint, uerum etiam multi (tutipil-	

CHRONICON MARCI

Annī mundi.	Annī Pont.		Annī Imperat.	Annī Salutis.
	dicitu) nudi incidere non uerant.			
	Imperator Carolus inuictus, relicta Hispania, Sar- diniam primō, dein Siciliam, ac tādem Carthaginem ingenti clāsi, Italico, Hispano & Germanico milite stipatus, mense Junio abiit.			
	Vtbs Monasteriū postquam rebus omnibus in me- diū collatis, iussu phanatici cuiusdam prophetæ, re- gem libi proprium ex sartore constitueret, nouumq; remerorum, templum per sedecim integrōs mēnes fortissimo spiritu propugnasset, altera post Ioannis Baptistæ, nō sine fatali numine ab imperij auxiliis de- mum capta, & antiquo domino tradita, sceptrā Ana- baptistis perpetuō abstulit.			
	Carolus imp. capta ciuitate Tunissi, totog̃ eo re- gno subacto, Barbarossam cum omnibus pyratis in ordinem quali rededit, dispersitq;, ac indicito solū in tributo, rege Altzacheno, prius expulso, cuncta pre- ter Arcem Colletinam integrē restituēs, Panormum denuo saluis cum suis adulpsit.			
	Interea tempus Barbarossa uix effugatus, minorē ex Balearicis insulac̃ flamma ac ferro depopulatus est: Quin & Punica leuitas euctigio Andraeā ab Au- ria rursum, nauali armatura, Caesaris nomine, cuncta firmius apud Tunissam stabilire, & in sedis tiosos inco- las grauissime animaduertere coēgit.			
	Thomas Morus, uir prudentissimus, omnisciūlē raturæ antistes, iam grādis natu post maximas digni- tates apud Londinum Anglia securi percussus est.			
	Creiberrima fulmina tonitrua, inaudita Germa- nia, urbes hac atate plus solito terruēre, quemadmo- dum & pluviolissimus autumnus supra modum ui- neis & Baccho noctū.			
	Apud utranq; Pannoniam conuenticula, cōsiliaq; frequentissima, inter rege Ferdinādū, Turce legatos, & Vuayuodam de pacificanda Vngaria habita sunt.			
	Cimbri & Teuthones de regnis Daniae & Nortue- giae maximis sumptibus, terra marisq; adhuc acerrima prælia gerunt.			
	Sponsalia inter Sigismundum Poloniæ regis uni- cum filium, & Elizabetham regis Vngariorum & Bo- hemie primo genitam filiam contrahuntur.		Ff 2	Dux

GERMANI CIVYS DAM

	Anni mundi.	Anni Pont.	Anni Imperat.	Anni salutis
C				
	Dux Mediolanensis, sublatis aliquot patriæ proditoribus, altero Nouembris die moritur.			
6735	3	Principes & ciuitates Euangelicas (uti vocantur) Secta, conuentum de firmanda inter se religionis concordia Smalkaldia, presentibus etiam Gallia & Anglia regum legatis habent.	17	1536
	Anabaptista Batiles & femei plumbum maceravit per dies, ut neq; ederit, neq; biberit.			
	Bermenlium copia Gebennam protecta, & liberauerunt eam oblidione.			
	Rex Romanorum Ferdinandus Basiliensi ciuitati omnia priuilegia, qua habent, amplissima, confirmavit.			
	Rex Francia magnam partem Allobrogum occupat.			
	Carolus Imperator bellum gessit contra regem Francia, Maisilia, & in Picardia.			
	Erasmus Roterodamus decus Germania Basilea obiit & tatis sua anno 69.			
6736	3	Constantienis laci piscium magna perij multitudine, aquaque mortuos elecit in litus, ita ut putredo, terrimus & odor causa fuerit morborum pecori & hominibus, quod periculum ut declinarent partim mandarunt terra, partim retererunt in aquam.	18	1537
D		Pontifex Paulus III. reconciliavit Imp. & regem Francia inter se ferè triennium bella gerentes.	19	1538
	Fœdus inerunt una Imp. Carolus, rex Ferdinandus & Veneti.			
6738	5	Carolus Imp. & rex Francia Parisijs conuenerunt.	20	1539
	Carolus Gent oppidum subegit, poena de quibusdam ciuib; sumpta, qui defctionem meditabantur.			
6739	6	Comitia celebrata sunt propter religionis dissentientia dogmata Haganoë.	21	1540
	Vuormaria habitus conuentus doctorum uiorū atq; principum propter religionem.			
	In plenis locis Germania per totam astatem non pluit, & multa flumina, & fontes exsiccantur.			
	In Germania inueniti qui uillas, urbes, incendio consumperunt, ex quibus quidam deprehensi supplieb; sunt affecti, & ex tempore magna penuria aqua sed magna copia uini.			

In Italia

CHRONICON.

	Anni mundi.	Anni Pont.	Anni Imperat.	Anni salutis
A				
	Comitia celebrata Ratisponæ per Cæsarem, regem, principes & ciuitates.			
6740	7	Sub Diocesi Spirensi in Pago Rhod, puella 11. annorum uixit sine omni uictu ad biennium.	22	1541
	Nobilis de Landenberg inuidit Rotuilenses.			
	Budam cepit Turca, multiq; de Christians fortiter pugnantes ceciderunt.			
	Peltis graffata ferè per totam Germaniam.			
	Imp. Cæsar naufragia passus, oppugnante ciuitatem Argieram.			
6741	8	Spiræ comitia celebrata, in quibus est deliberatum de expeditione in Turcam.	23	1542
	Laurinum urbs à Turca expugnata & spoliata.			
	In Zurzach pago Heluetico, ubi quotannis duo frequentissima sunt emporia, nauis ob multitudinem hominum, qui in eam impetu quodam confuxerant, ita petens fracta est, in qua 60 homines submersi sunt.			
	Lutzenburgum expugnatum à Gallo & tota circunquadra regio, dein iterum à Cæsarianis subiugata.			
	Moscorum durum cum rege Sarmatia pacem ad annos aliquot pacis. Legatio 700, equitum circiter Nonas Augusti. Cracouiam missa. Interim multa milia Tartarorum, qua in Poloniam irruperant, regis auxiliis nobili utro Brettinzonio Capitaneo ad numerum caesi. Mox inuasa Tartaria, & adeo uastata, ut nec infantiibus, nec mulierib; sexu parum sit. De ista Tartaria loquor, qua Europæ est, secundum Botysthenem annem in Euxinum protensa.			
	In Italia tanta fuit siccitas, ut etiam flumina arida facta sint. Item uermes enati sunt, qui frumenta in agris absumperunt, quos fumo conati sunt perdere.			
	Pestum Christiani amiserunt, amisis illis multis egregiis bellatoribus.			
	Muldenenses & Vuallachi in Transylvanianam irruerunt, abduxerunt aliquot hominum milia.			
	Iuliaceæ bellum deuastauit ferè totam inferiorem Germaniam.			
6742	9	Strigonium in Hungaria à Turca expugnatum, multici caeli, & capti.	24	1543
	Papilionum ingens numerus, in multis Germanie ciuitatib; uoluntat ceteruatim, nō line admiratione.			

Ff ; Hiero-

GERMANI CIVIIS DAM

	Anni mundi. Pont.	Anni Imperat.	Anni salutis.
	6743 10	Hieronymus Gemuleus Mylutanus doctor medicius & Philosophus moritur.	1544
		Acte decertarunt Gallicus & Cesarianus exercitus in Pedemontana regione, ubi tum Gallicus exercitus cum Helvetiis uicit.	
		Bellum Gallicum & Cesarianum uiguit iuxta Lutzburgum, multa oppida capta & spoliata, uilla incensa, rusticis ad silvam redacti.	
D	6744 11	Dux Brunifencius Henricus bellum contra Elec-	1545
		torem lo. Fridericum ducem Saxonie & Landgrau- um Hafsiæ, & eis adhærentes uicinas imperii ciu- tates mouit quem ipsi magno coactio exercitu in cu-	
		stodiis coegerunt.	
	6745 12	Turca quasdam arcis in Pannonia ui & dolo cepit	1546
		Colloquium Ratisponense institutum, & multe ex doctis ad illud uocati, quo via ad concordiam apta, inueniatur.	
		Bellum inter Cæsaream Maiestatem & (quos uocant) Protestantes obortum, & ingens ab utraq; par- te collectus fuit exercitus, iuxta Iugosladium castra poserunt, tandem cum Saxonia à duce Saxonicus Mauricio sollicitaretur, domum rediit dux Elector Io- annes Fridericus dux Saxonie, dein Landgravius Hafsiæ Philippus.	
	6746 13	Ioannes Fridericus elector dux Saxonie in con-	1547
		flicto captus à Cæsarea Maiestate, multis ex suis amissis. Dein Vürtembergase dedidit eum toto du- catu.	
		Philippus Landgravius Hafsiæ se fidei Cæsaris Halæ committit.	
		Beatus Rhenanus Seletitadiensis è thermis rediès Argentina diem extremum clausit.	
		Cicadarum 22. Iuli cecidisse (terunt) in Austria in gentem multitudinem.	
		In Bohemia rex Ferdinandus multos propter sedi- tionem puniuit.	
		Rex Anglie Henricus moritur, in cuius locum E- duardus substitutus filius regis.	
		Anna ex regia prosapia Hungarorum, Ferdinandi regis uxor moritur.	
		Franciscus Galliarum rex moritur, cui succedit filius eius Henricus.	

Tor-

CHRONICON.

	Anni mundi. Pont.	Anni Imperat.	Anni salutis.
	6747 14	Torgæ nuptiae, cum filia regis Dantæ & Augusto fratre Mauriti ducis celebratæ sunt.	1548
		Constantiam ciuitatem Cæsareæ maiest. milites inua- serunt, qui desideratis non paucis, coacti sunt reinfec- tia discedere, sed & Constantienses multos quoq; exciubis amiserunt, tandem se Ferdinandino regi de- diderunt.	
	6748 15	Philippus Caroli quinti filius, ad patrem (Bruxel- la agentem) in Germaniam protecturus Mediolani magno principi populiq; fauore & obsequio no- rum annum auspiciatur.	1549
	6749 1	Iulius tertius, mensa Februario electus pontifex.	1550
	6750 2	Mauritius dux Saxoniae & Albertus, confederati bellum maximum excitariunt in Germania.	1551
	6751 3	Magdeburgum valido exercitu cingitur.	1552
		D. Sebastianus Munsterus Hebreæ linguae & hi- storiarum peritus simus, mortuus Basilea eodem anno.	
	6752 4	Mauritius statim post conflictum cū Alberto mo- ritur xi. Iuli.	1553
		Erneftus Marchio Badeli, Offenburgi obiit, & Fe- bruarij ut quidam peribent. Actatis sua 71. anno.	
	6753 5	Florentinam Arnus fluvius inundavit.	1554
	6754 6	Gallorum rex occupauit insulam Corsicam.	1555
	6755 7	In regno Neapolitano belligeratum fuit inter sum- mun pontificem & regem Philippum, donec tamen pax confecta bonorum diligentia.	1556
		Tyguri obiit D. Coradus Pellicanus Theologus.	
	6756 8	Philippus rex Hispaniarum, Sanctum Quintinum oppidum munitissimum occupauit.	1557
	6757 9	Moritur Maria regina Anglie sexta Nouembris, statim decima sexta eiusdem mensis Eliab etha Hen- rici octauii filia, ex Anna Bolenia prognata, in reginâ eligitur.	1558
		Henicus rex Gallæ Caletum expugnauit.	
		Carolus quintus Imperator principib. Electoribus Imperium resignauit. Et eodem anno obiit in Hispa- nia Beata apud S. Iulium.	
		Ferdinandus archidux Austriae, decima quarta die mensis Martij in Imperat. Franckoforti electus est.	
		Melchior Zobellus, Episcopus Vuytzburgensis, & Olfrancus Dux globo bombardæ trajectus oc- cubuit. Dignus erat longiore uita hic Antistes, pro-	

Ff + pter

GERMANI CIVIS DAM

	Annī mundi.	Annī Pont.		Annī Imperat.	Annī Salutis.
c			pter studium erga religionem & bonas literas, & lin-		
			guas.		
6758	10		Basilus Princeps Moscovitarum grauiſſima bella 40	1559	
			gemit contra Liuonientes, & aliquot munitissimas		
			arces & oppida ccepit magnamq; prædam ē Liuonia		
			abſlit.		
			Otto Henricus Palatinus Rheni Elec̄tor, obiit an-		
			no atatus sua 57.12. Feb. Eſſuccelſit Dux Fridericus.		
			Henricus 2. Rex Frācorum 10. die lulij obiit. Eſſuc-		
			eſſelſit Francicus 2. qui regnauit 1. mens. 4. dies 25.		
6759	1		Paulus PP. 4. euita excelsi 15. Cal. Septemb. Suc.	1560	
			celfit Pius 4. eodem anno die natali Domini. Sedit		
			annos 5. mens. 11. dies 14.		
			Philippus Melachthon Vuitebergæ obiit 9. April.		
			Francicus Gallorum rex in fata cœlſit 5. Decēb.		
			succelſit illi Carolus Maximil. frater eius, quo regnā-		
			te diuturno & infestino bello regnum Galliæ grauiſ-		
			mo conculſum eti.		
6760	2		Tridentina Synodi continuationem, missis hin c 4	1561	
			inde legatis, indixit Pius PP. 4.		
d			Conuentus Princepum Naoburgi Turingorum,		
			indictus, in quo cauta reculationis Concilij Tridentini, sunt expoſita.		
6761	3		Bellum in Gallia, post inducias, redintegratum, 1562		
			magno cum incommodo totius regni.		
			Bonifacius Amerbachius Juricō cultus clarissimus		
			patriæ ſuæ (de qua optime meritus erat.) Baſileæ,		
			amantisſimus, Aprilis 17. obiit, ſepultus in Cartuloni-		
			lis conobi (quod Baſileæ in minori oppido eſt) xyllo.		
			Maximilianus, Ferdinandi Imp. Aug. F. Francofor-		
			dia, patre p̄fente, 24. Nouemb. Rex Romanorum		
			renunciatus, & 30. die eiudē melis ibidem unctus eti.		
6762	4		Sebastianus Caſtilio, Baſileæ mortuus.	1563	
6753	5		Ferdinandus Imperat. Hungariae & Bohemie Rex 7	1564	
			Auſtria Archidux, obiit in die feſto Iacobi Apoſt.		
			D. Sabina, illuſtrissimi Principis Christopheri Du-		
			cis Vuitebergensis & Teccelis mater, Nuringe 30.		
			Augusti obiit, & 4. poſt die Tübinger ſepulta eti.		
			D. Martinus Bonthaus Theologus & D. D. Marcus		
			Hopperus iurisconf. code hoc anno Baſileæ in Chri-		

book

CHRONICON.

	Annī mundi.	Annī Pont.		Annī Imperat.	Annī Salutis.
			ſto obdormierunt.		
			Concilio Tridētineli finis impositus, leſione 25.		
			qua cepta eti die 7. Decemb. & ſequenti finita. Fuerunt aut Prætules 25. quibus ſubſcriptione, appro-		
			bauerunt cōſiliū huius decretū. Acta, Cōſiliū in fine.		
			Thomas Gryngus, Græc, Latin ac Hebraic lin-		
			guæ peritissimus, & Theologus de Repub. literaria		
			bene meritus, obiit, ex Xis̄o τὰ ἑταῖροι & placide, ap-		
			ſtridie Cal. Aug. Røtelas ψῆφοι ἀρχαὶ I. G. pater.		
6763	6		Pius 5. Pōtifer Rom. 8. die Decēb. reliquit ſuperos.	1565	
			Conradus Gefnerus Medicus & Philofophus o-		
			bij Tyguri, anno atatus 50.		
			Turcarum Imperator Solymannus, eodē hoc an-		
			no, cladem inſtructa duatore Muſtapha, ad occupā-		
			dam Melitam, milit, & ipſe Hungariam cūnigēti ex		
			excitū ingressus Sigethum & lulā, munitissimas ar-		
			ces occupauit, ac in ea expeditione perit die. Se-		
			ptem anno 1566. C. S. Curio in hiſtoria bellū Meli-		
			tensis.		
6764	1		Pius 5. octauo die Ianuarij Pontificiā apud Roma-	1566	
			nos ſedem obtinuit. Tumultus apud Belgas coepit		
			20. Auguſt. Antuerpiæ, 22. uero eiusdem melis Gan-		
			dau, durauitq; per 14. dies, bellū & multorum in Bel-		
			gio malorum materiam p̄buit.		
			Leohardus Fuchsius Medicus celeberrimus, Tu-		
			bingæ obiit die 10. Maij. de hoc uiro uerē dici potu-		
			it, illud Homerici: οὐδὲ γάρ πολὺν ἀνθρώπον εἴη.		
6765	2		9 Aprilis anno 1567. facta eſt eclipsis Solis, cuius 3	1567	
			iniſtū exacē obſeruauimus, hora 10. ante meridia-		
			na & min. 25. Finē quoq; hora 1. pomeridiana Duys-		
			burgi. Ger. Mercator.		
			Bellum in Gallia ſive Reipub. ut quidam uolunt,		
			ſive religionis nomine motū, magnis utriuſq; par-		
			tis, utribus & ſumptibus geſtū eſt, sive annuaui Deus		
			pia pacem omnibus largiatur.		
			Gothana arx occupata, & princeps Saxonius ca-		
			ptus, ſuppliſcio de proſcriptis ſumptu, poſt Comitia		
			Augustana.		
6766	3		Illuſtrissimus princeps Eberhardus Christopheri 4	1568	
			Vuitebergensis ducus primogenitus, mortuus eſt		
			Goeppingæ 2. Maij. & octauo poſt die Tübinger ſe-		
			pultus, non sine luctu fuorum.		

Ff 5 Princeps

GERMANI CIVIVS DAM

	Annī	Annī		Annī	Annī	
	mundi.	Pont.		Imperat.	Salutis	
C						
Princeps Gauerus Egmondanus Comes, & Philip-						
pus Comes Hornia, Bruxellis, capituli supplicio affe-						
cti sunt, imperante Philippo Hispaniae Regi, Duke						
Albano Ferdinando de Toledo, Belgium administrá-						
te, nonis lunij.						
Die 6. Iulij, uitam hanc cū æterna, (post immensos						
propè in re Typographica labores superatos.) com-						
mutauit, vir clarissimus Iohan. Oporinus, Basileæ.						
Hoc anno in Hispania obiit die suis, Carolus Phi-						
lippi Hispaniae Regis unigenitus filius.						
Christophorus Dux Vuitenbergensis & Teccen-						
sis, vir uteribus illustrissimus, cum suorum luctu ingen-						
ti obiit Stutgardie 28. Decemb. Eius successit Ludoui-						
cus filius, præclarus inde princeps, quem ut seruēt						
Deus rogandus est.						
6767 4 Exercitum, auspicijs Principis Vuolfgangi Palati-	5			1569		
ni Comitis in Gallias perductum, post Principis hu-						
ius obiit, Gallorum Regis copia, ingenti strage						
ædita, deuicerunt.						
Cælius secund. Curio, mortuus Basileæ 24. Novemb.						
Iohannes Calimirus Comes Palatinus ad Rheum,	6			1570		
Friderici Septemviri F. Heydelberga nuptias cele-						
brauit, cum filia Augusti Electoris Saxonie.						
Conuentus ordinis Imperii indicatus & celebratus						
est Spira, cui interfuit Maximilianus secundus, Roma						
norum Imperator, semper August.						
Iohannes Scheubelius, excellens Mathematicus.						
Tubingæ obiit 20. Febr. aetatis sua anno 77.						
Ioachimus Fridericus Brandenburgensis, & admi-						
nistrator Archiepiscopatus Magdeburgensis filius lo-						
annis Georgii, nepos Ioachimi. Elect. Brâdeburi-						
ci cum Catharina filia Ioannis v. Marchionis Brand.						
Cuistrini nuptias celebrat.						
In Tirolensi comitatu prope Salinas Oeni flammæ						
é coelo delapsæ, quibus pægi compiures cum nō per-						
paucis hominibus conflagratæ.						
In arce Vualdenbergica comites Hohenloensis						
& Tubingensis miserabilis conflagratione interierunt.						
Præter illos comites etiam nobiles Valentinus à Per-						
ling & quidam Neuudeccius ualde ambusti fuere.						
Bellum intertinum Gallia varijs in locis restaura-						
tur, & plurima oppida hinc inde partim captiuntur,						

partim

CHRONICON

	Annī	Annī		Annī	Annī	
	mundi.	Pont.		Imperat.	Salutis	
D						
partim diu piuntur atque uastantur.						
Fridericus rex Danie bellum nouennale inter se						
& Ioannem Suecum redintegrare molitur: sed inter-						
cedente Imp. Maximiliano II. cum regibus Gallia						
atq; Poloniae, alijsq; Germaniae principibus, tandem						
de concordia sarcenda, belloq; componendo cogitatur.						
Die Lunæ feriarum paschalium, qui era uicelimus						
septimus Martij, Venetijs legatus Turcicus, nullus						
eo ad repetendum regnum Cypr, uel denegato ad						
bellum denunciandum, una triremi appellit.						
Polonia rex & Moscouita, cùm hactenus inter se						
uaria fortuna bellum gestissent, industrias triennales faciunt.						
Moscouita uero hoc tempore tanta fame atq; ieiui-						
ad alimoniam necellariarum rerum penuria preſta e-.						
rat, ut homines se inuicem macerent, atq; pale in ua-						
lis conditos, ferarum instar ad pellendam famem de-						
uorarent. Tyranno Moscouita nibilo feciit in misé-						
ram plebeculam saeviente, ac indies innumerous in au-						
dita tyrannie, uel in quatuor partes dissecate, uel ur-						
sis obſcience, uel in profluentibus aquas submergen-						
to ob ſuplicem filii, ab ipliſ ſublati.						
Philippus rex Hispaniarum Maximiliani Imp. fi-						
liam, nomine Mariæ in uxorem ducit, qua Spira ex						
comitis in Hispanias cum duobus fratribus Alber-						
to & Vuenceslao dimiſa fuit.						
In pago quo dà Bauaria non procul à Donauer-						
daſito, circiter quintam horam uesperitam, ad quar-						
tam horæ partem languine pluit, isq; & in folio arbo-						
rum, & uelutina hominum collapsus.						
Vndecimo Augusti cum in Gallijs post multas ua-						
riſæ tractationes tandem hoc mente pax coſſerat,						
rex editum pacificationis publicat.						
D. Iohannes Brentius Ecclesiæ Stutgardie prepoſi-						
tus, Academia Tübingeris commiliarius, ac gubernator Ecclesiæ Ducatus Vuitenbergici, ut pietate,						
doctrina multiplici, sapientia, uisu rerum & longi tem-						
poris experientia præstantis. obiit, aetatis sua 72.						
In Phrygia utraquæ tam Orientali, quam occi-						
entali, Hollandi, Brabantia, Zelandia, finitimi-						
que circa Octobrem mira uentorum tempestas						
orta est, quam biduo post tam calamitofa exum-						
datio Oceani Germanici subsecuta est, quanta a						

Ff 5 multis